

Доц., канд. мед. наук Кирило ГАНЧЕВ

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет
Кафедра пропедевтичної та хірургічної стоматології

ЕТИОПАТОГЕНЕТИЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ
РЕЦИДИВНОГО
АФТОЗНОГО СТОМАТИТУ:
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО
ПРОФІЛАКТИКИ ТА
ЛІКУВАННЯ

АКТУАЛЬНІСТЬ

- Рецидивний афтозний стоматит (РАС) – хронічне запальне захворювання слизової оболонки порожнини рота (СОПР), що характеризується появою афт і має перебіг із періодичними ремісіями та частими загостреннями.
- Аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових джерел за останні роки показав, що природа РАС досі остаточно не з'ясована. Вважають, що провідна роль у патогенезі захворювання належить змінам імунної системи, порушенням гормонального, генетичного стану.
- Проблеми ефективності лікувальних підходів і профілактичних заходів залишаються досить гострими.

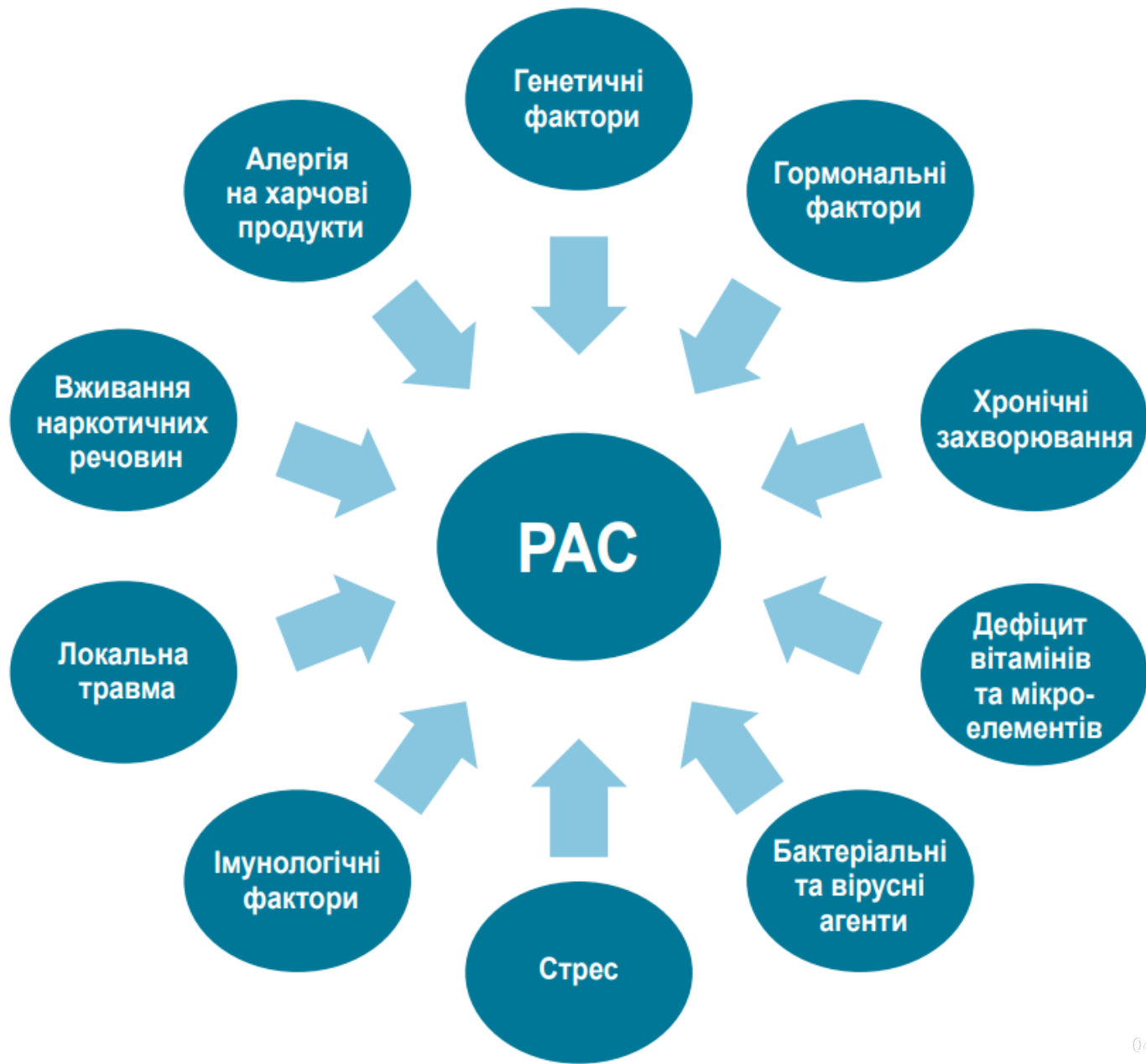

04.02.2025

Мета роботи

Аналіз відомостей фахової літератури щодо патогенетичних варіантів рецидивного афтозного стоматиту та підходів до його лікування, профілактики.

Незважаючи на поліетіологічність і мультифакторність РАС, в клінічній практиці лікарі-стоматологи роблять акцент на необхідності виявлення кожного окремого фактора. Такий підхід дає змогу визначити варіант формування захворювання, що домінує, та розробити індивідуалізований лікувально-профілактичний комплекс

Клініка. Клінічні прояви різних форм РАС відрізняються за морфологією, поширенням, тяжкістю та прогнозом

Малий РАС (рис. 2) – найпоширеніша форма захворювання, яку визначають у майже 80 % пацієнтів.

Еволюція малого РАС відбувається без утворення рубців, на відміну від **великого РАС** (рис. 3), коли виразки загоюються довше, залишаючи рубці та навіть залишкові синехії.

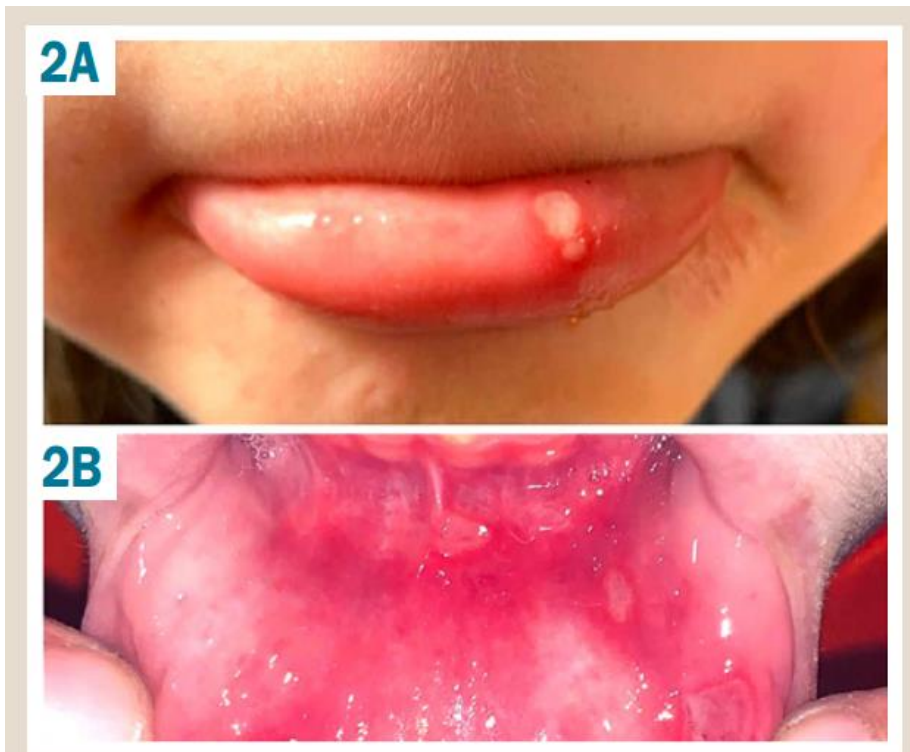

Рис. 2. Малі афти на губі (А) та слизовій оболонці нижньої губи (В) дитини при РАС [29].

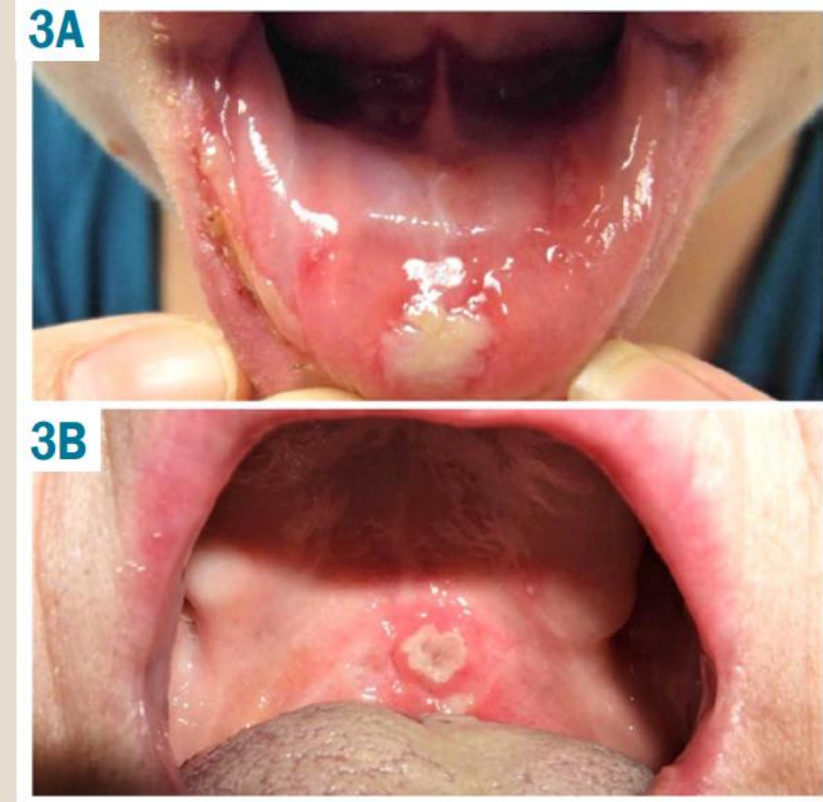

Рис. 3. Великі афти на слизовій оболонці нижньої губи (А) та в ділянці м'якого піднебіння (В) при РАС [29].

4

Рис. 4. Герпетиформні афти на слизовій оболонці нижньої губи (за R. P. Langlais [25]).

Герпетиформний РАС

(рис. 4) – найменш поширений тип РАС, коли одночасно може бути до 100 виразок, що можуть зливатися, утворюючи більші виразки з нерівними краями.

04.02.2025

Основні принципи лікування РАС

Успіх лікування РАС
забезпечується
шляхом призначення
індивідуальної
комплексної
патогенетичної
фармакотерапії,
враховуючи перебіг
захворювання та
загальносоматичний
стан пацієнта

Висновки

1. Досі відсутня єдина концепція щодо етіопатогенезу захворювання. Більшість науковців вважають РАС поліетіологічним і мультифакторним захворюванням з поширеністю на рівні 5–60 % залежно від популяції.
2. Не розроблено остаточну лікувальну терапію рецидивного афтозного стоматиту, тому доцільним є здійснення систематизації та дослідження методик профілактики, лікування цієї патології, зокрема щодо полегшення болю, прискорення загоєння виразки, зменшення частоти та тяжкості епізодів рецидивного афтозного стоматиту.
3. Враховуючи етіопатогенетичний варіант розвитку захворювання (метаболічні порушення, стрес, алергії тощо), профілактичні заходи повинні мати комплексний характер і передбачати гігієну ротової порожнини, щадну дієту, призначення полівітамінних, мікро- та макроелементних комплексів тощо

